

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПРОТОКОЛ

наради щодо обговорення питань надання послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, що надається постачальниками універсальних послуг

23 жовтня 2023 року

№ 108-П

Місце проведення: м. Київ, НКРЕКП, вул. Сім'ї Бродських, 19.

Порядок денний:

1. Обговорення пропозицій постачальників універсальних послуг (далі – ПУП) щодо внесення змін до Порядку купівлі електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 (далі – Порядок), у частині розрахунку середньозваженої ціни купівлі електричної енергії ПУП на ринку «на добу наперед» (далі – РДН) у розрахунковому місяці.

2. Обговорення питання щодо врегулювання проблем, які виникли під час підписання НЕК «Укренерго» актів приймання-передачі наданих послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої ПУП у відповідному розрахунковому періоді.

Присутні:

Від НКРЕКП

Коваленко Д. В. – Член НКРЕКП (головуючий);

Кайдаш Р. Ю. – Член НКРЕКП;

Пустовойтов А. М. – заступник начальника управління – начальник відділу супроводження розвитку та забезпечення функціонування ринку електричної енергії Департаменту енергоринку;

Небрат К. М. – начальник управління цінової та тарифної політики у сфері електроенергетики Департаменту із регулювання відносин у сфері енергетики;

Кириленко І. П. – заступник начальника управління - начальник відділу методології та розрахунку тарифів Департаменту із регулювання відносин у сфері енергетики;

Городиський І. М. – директор Департаменту із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії;

Пашенко Г. О. – головний спеціаліст відділу альтернативної та відновлюваної електроенергетики Департаменту енергоринку (секретар).

Від НЕК «Укренерго»

Карпенко О. В. – директор комерційного обліку;
Чепурна О. Б. – директор Департаменту адміністрування комерційного обліку;
Симоненко О. О. – начальник Департаменту виконання спеціальних обов'язків та підтримки системи управління ринком Дирекції з ринкових операцій;
Салимон В. С. – начальник відділу ведення спеціальних обов'язків Департаменту виконання спеціальних обов'язків та підтримки системи управління ринком Дирекції з ринкових операцій.

Від ПУП

Федько Ю. Б. – директор ТОВ «ДНІПРОВСЬКІ ЕНЕРГЕТИЧНІ ПОСЛУГИ»;
Лошак І. В. – директор ТОВ «ЕНЕРА СУМИ»;
Сенькіна О. В. – представник ТОВ «КИЇВСЬКІ ЕНЕРГЕТИЧНІ ПОСЛУГИ» за довіреністю;
Мартинюк О. – Керівник департаменту по розрахункам та платежам ТОВ «КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ»;
Романчук О. М. – голова Наглядової Ради ТОВ «КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ»;
Сохатюк С. Л. – директор ТОВ «КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ»;
Гентіш О. Л. – директор ТОВ «ВОЛИНЬЕЛЕКТРОЗБУТ»;
Ющак К. М. – директор ТОВ «ЛЬВІВЕНЕРГОЗБУТ»;
Ребот В. В. – заступник директора з регуляторної діяльності-начальник відділу ТОВ «ЛЬВІВЕНЕРГОЗБУТ»;
Денько М. В. – начальник юридичного відділу ТОВ «ЛЬВІВЕНЕРГОЗБУТ»;
Паршин Ю. О. – директор ТОВ «ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ»;
Лінченко В. В. – директор ТОВ «МИКОЛАЇВСЬКА ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ»;
Ладікова Н. Б. – заступник генерального директора ТОВ «ПОЛТАВАЕНЕРГОЗБУТ»;
Чорний О. М. – директор департаменту роздрібних продаж ТОВ «ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ»;
Жарківський С. М. – директор фінансовий ТОВ «ПРИКАРПАТЕНЕРГОТРЕЙД»;
Богодух О. В. – директор ТОВ «ЕНЕРА СХІД»;
Безсмертний С. О. – директор ТОВ «РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ»;
Близнюк О. І. – директор ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ»;
Німець Н. Б. – директор ТОВ «ЗАКАРПАТТЯЕНЕРГОЗБУТ»;
Кондратьєва Л. Я. – заступник директора з комерційної діяльності ТОВ «ТЕРНОПІЛЬЕЛЕКТРОПОСТАЧ»;
Левченко К. О. – начальник служби закупівлі електроенергії ТОВ «ЗАПОРІЖЖЯЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ»;
Самойленко Р. Ю. – директор ТОВ «ЧЕРКАСИЕНЕРГОЗБУТ».

Від ОСР

Кругляк Б. І. – заступник начальника служби засобів обліку електричної енергії АТ «СУМІОБЛЕНЕРГО»;

Заровний І. В. – заступник директора комерційного з технічного забезпечення АТ «ЧЕРНІГІВООБЛЕНЕРГО»;

Соловйова Н. Г. – заступник директора комерційного з ринкових операцій та розрахунків АТ «ХАРКІВООБЛЕНЕРГО»;

Курило А. З. – заступник комерційного директора ВАТ «ТЕРНОПІЛЬООБЛЕНЕРГО»;

Вишневський В. Ю. – заступник директора технічного АТ «ХМЕЛЬНИЦЬКОБЛЕНЕРГО»;

Кравчук О. В. – начальник департаменту з клієнтських операцій ПрАТ «РІВНЕООБЛЕНЕРГО»;

Довбуш А. В. – начальник відділу з управління даними обліку електричної енергії АТ «ЧЕРНІВЦЬООБЛЕНЕРГО»;

Циганенко Б. В. – заступник директора Департаменту електрифікації та електропостачання АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ».

Обговорення першого питання порядку денного

Слухали:

Пустовойтов А. М. (НКРЕКП)

Привітав усіх присутніх та зазначив, що до НКРЕКП надійшло ряд звернень від ПУП із пропозиціями щодо внесення змін до Порядку, у частині розрахунку вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії (далі – Послуга).

Згідно з пунктом 6 статті 63 Закону України «Про ринок електричної енергії» ПУП одночасно з виконанням обов'язку щодо купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом у приватних домогосподарств, величина встановленої потужності генеруючих установок яких не перевищує 50 кВт, надає оператору системи передачі (далі – ОСП) Послугу. Така послуга надається ПУП виходячи з фактичних обсягів купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом у приватних домогосподарств. Вартість Послуги визначається у відповідні розрахункові періоди як різниця між вартістю електричної енергії, купленої ПУП за «зеленим» тарифом, та її вартістю, розрахованою за цінами РДН.

Згідно з пунктом 13.1 розділу 13 Порядку, середньозважена ціна купівлі електричної енергії ПУП на РДН у розрахунковому місяці розраховується на основі обсягу фактичної купівлі електричної енергії ПУП на всіх сегментах ринку за годину місяця.

При цьому, графіки купівлі електричної енергії ПУП на всіх сегментах ринку суттєво відрізняються від графіків купівлі електроенергії ПУП за «зеленим» тарифом.

ПУП зазначають, що розрахована таким чином вартість не може вважатися вартістю купівлі електричної енергії у приватних домогосподарств, розрахованою за цінами РДН. Тому, чинний порядок розрахунку Послуги, порушує вимоги

пункту 7 статті 62 Закону України «Про ринок електричної енергії», згідно з яким умови виконання спеціальних обов'язків мають забезпечувати покриття економічно обґрунтованих витрат учасника ринку на виконання таких обов'язків.

З метою уникнення недоотримання компенсації за надану Послугу, при визначенні середньозваженої ціни, за допомогою якої розраховується вартість Послуги, наданої ПУП, окремими ПУП пропонується враховувати лише ті години доби розрахункового місяця, в яких ПУП здійснює закупівлю електричної енергії в приватних домогосподарств.

Проаналізувавши пропозиції ПУП, з метою визначення справедливої вартості Послуги, за умови наявності погодинних даних щодо виробництва/споживання електричної енергії приватними домогосподарствами, вважаємо за доцільне здійснювати розрахунок вартості Послуги, наданої ПУП за розрахунковий місяць, відповідно до погодинних значень обсягів виробленої електричної енергії та ціни електричної енергії на РДН.

Представники ПУП

Зазначили, що наявний механізм розрахунку вартості Послуги призводить до значних збитків підприємств, тому виникла необхідність у внесенні відповідних змін до постанови НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 «Про затвердження нормативно-правових актів, що регулюють діяльність гарантованого покупця та купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною (далі – Постанова № 641), а саме при розрахунку середньозваженої ціни купівлі електричної енергії на РДН, враховувати лише ті години доби розрахункового місяця, в яких ПУП фактично здійснює закупівлю електричної енергії в приватних домогосподарств.

Кайдаш Р. Ю. (НКРЕКП)

Запропонував розглянути можливість розраховувати обсяг Послуги відповідно до усередненого профілю генерації електроустановок, що виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання.

Представники НЕК «Укренерго»

Повідомили, що 24 оператори систем розподілу завантажують дані комерційного обліку в Датахаб по кожному приватному домогосподарству погодинно, проте виникають сумніви щодо достовірності та правильності завантажених окремих обсягів електричної енергії.

Також відмітили, що у разі використання погодинного методу розрахунку вартості Послуги, наданої ПУП, ПУП буде складно здійснити такий розрахунок, ураховуючи велику кількість приватних домогосподарств.

Поряд з цим, зазначили про необхідність проаналізувати розрахунки вартості Послуги, наданої ПУП, здійснені відповідно до запропонованого ПУП механізму.

Представники ПУП

Запропонували продовжити обговорення, з метою детального обговорення зазначеного питання, із урахуванням усіх проблем, що можуть виникнути при розрахунку вартості Послуги.

Кайдаш Р. Ю. (НКРЕКП)

З метою вирішення даного питання та розроблення оптимального та справедливого методу розрахунку вартості Послуги, наданої ПУП, погодився із необхідністю продовжити обговорення першого питання порядку денного наради.

Також, запропонував НЕК «Укренерго» опрацювати розрахунки вартості Послуги, здійснені відповідно до механізму, запропонованого ПУП.

Обговорення другого питання порядку денного

Пустовойтов А. М. (НКРЕКП)

Зазначив, що до НКРЕКП надійшло ряд звернень від ПУП із скаргами щодо непідписання НЕК «УКРЕНЕРГО» актів приймання-передачі вартості Послуги, наданої ПУП у червні, липні та серпні 2023 року.

Варто наголосити на важливості виконання ОСП покладених на нього обов'язків відповідно до норм чинного законодавства в частині підписання актів приймання-передачі вартості Послуги та своєчасної оплати ПУП вартості Послуги, наданої у відповідному періоді, оскільки це впливає на рівень розрахунків ПУП із приватними домогосподарствами за куплену електричну енергію за «зеленим» тарифом.

У своїх зверненнях деякі ПУП зазначили, що неодноразово надсилали до НЕК «УКРЕНЕРГО» на погодження акти приймання-передачі вартості Послуги, наданої ПУП, проте ОСП повертає зазначені акти непідписаними.

Представники НЕК «Укренерго»

Зазначили, що підставами непідписання НЕК «Укренерго» актів приймання-передачі Послуги, наданої деякими ПУП, є виявлені ознаки грубого порушення вимог законодавства по окремих площадках обліку (приватних домогосподарствах), зокрема: перевищення встановленої потужності генеруючої установки приватного домогосподарства, аномально низький рівень споживання, викривлений профіль виробництва електричної енергії, виробництво електроенергії сонячними електростанціями вночі тощо.

За наслідками листування із ПУП, частиною контрагентів скориговано відповідні дані в розрахунках вартості Послуги. Зі сторони інших ПУП інформація, необхідна для здійснення перевірки розрахунків вартості Послуги, не надана у встановленому договором про надання послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, затвердженим Постановою № 641, порядку або надана не в повному обсязі. У зв'язку з цим, з метою уточнення інформації, НЕК «Укренерго» направляла запити щодо підтвердження даних до відповідних операторів системи розподілу з проханням здійснити перевірку сформованих даних комерційного обліку відповідно до положень Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 311 (далі – ККО), та інших галузевих документів.

Також, зазначили, що відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» у ПУП немає обов'язку купувати електричну енергію, згенеровану понад встановлену потужність генеруючої установки приватного домогосподарства.

Представники ПУП

Зазначили, що НЕК «Укренерго» відмовляє у підписанні актів приймання-передачі вартості Послуги, наданої ПУП. При цьому, НЕК «Укренерго» додатково запитує у ПУП інформацію про погодинні значення обсягів виробництва та споживання електричної енергії приватними домогосподарствами, та після отримання даних повідомляє про перевищення обсягу відпуску над встановленою потужністю, невідповідність профілю виробництва електричної енергії, і як результат, про те, що згенеровані понад встановлену ліцензовану потужність обсяги електричної енергії не підлягають компенсації.

Разом з тим, після надання, отриманої від ОСР, інформації про погодинні значення обсягів виробництва та споживання електричної енергії по всіх приватних домогосподарствах, НЕК «Укренерго» повідомляє про недостовірні дані у актах приймання-передачі та в розрахунках вартості Послуги, наданої ПУП, та повертає зазначені акти непідписаними, без надання детальних обґрунтованих причин непідписання.

Разом з тим, ПУП зазначають, що не мають повноважень, передбаченими чинним законодавством, не купувати електричну енергію, згенеровану установкою приватного домогосподарства понад встановлену потужність.

Представники ОСР

Зазначили, що ОСР проводять перевірки споживачів на предмет відповідності величини встановленої потужності генеруючої установки споживачів договірним умовам. У разі виявлення при перевірці дотримання умов договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії (далі – договір) факту самовільного збільшення встановленої потужності генеруючої установки, вживають заходів з припинення електроживлення електроустановок таких споживачів у відповідності до пункту 7.6 Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 (далі – ПРРЕЕ).

У разі, якщо перевіркою зафіксовано відповідність встановленої потужності генеруючої установки умовам договору, але при цьому існували випадки перевищення обсягу виробленої електроенергії встановленої потужності генеруючої установки – таким споживачам направляються листи з вимогою провести налаштування параметрів обладнання генеруючої установки для недопущення такого відпуску.

При цьому, наголосилина тому, що у ОСР відсутні врегульовані чинними нормативно-правовими актами можливості технічного обмеження обсягу виробленої електроенергії приватними домогосподарствами з ВДЕ з метою недопущення відпуску в мережу ОСР понад встановлену договірну потужність.

В той же час, у відповідності до вимог пункту 11.3.15 глави 11.3 розділу XI ПРРЕЕ до третього числа кожного місяця ОСР зобов'язані передавати ПУП дані комерційного обліку за попередній місяць по всім діючим приватним

домогосподарствам з ВДЕ, а саме покази приладу обліку та обсяги виробленої/спожитої електроенергії.

При цьому, ОСР, у відповідності до положень пункту 9.4.7 глави 9.4 розділу ІХ ККО, несе відповідальність відповідно до законодавства за неправомірне спотворення даних комерційного обліку.

Таким чином, до переданих даних на платформу Датахаб ОСР зобов'язаний включити також фактичні дані по тих площадках, по яким було зафіксовано перевищення відпуску електричної енергії над величиною встановленої потужності генеруючих установок.

Вирішили:

Щодо питання першого порядку денного:

Продовжити обговорення питання щодо доцільності зміни механізму розрахунку вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої постачальниками універсальних послуг.

Термін: до 03.11.2023

Щодо питання другого порядку денного:

1. НЕК «Укренерго» у разі виявлення ознак порушення законодавства під час підписання актів приймання-передачі наданих послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої постачальником універсальних послуг у відповідному розрахунковому періоді, надавати відповідному постачальнику універсальних послуг та оператору системи розподілу детальні обґрунтовані пояснення щодо виявлених порушень.

2. Рекомендувати постачальникам універсальних послуг та НЕК «Укренерго» підписувати акти приймання-передачі наданих послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої ПУП у відповідному розрахунковому періоді, за виключенням обсягів згенерованої електричної енергії установками відповідних споживачів, по яким виявлені обґрунтовані ознаки порушення вимог законодавства.

3. Операторам систем розподілу, ураховуючи отримані детальні обґрунтування порушень вимог законодавства по кожному споживачу, надані НЕК «Укренерго» або постачальниками універсальних послуг, здійснювати перевірку електроустановок таких споживачів та забезпечити в межах повноважень приведення роботи відповідних генеруючих установок у відповідність до норм чинного законодавства.

4. У разі усунення причин, які стали передумовою непідписання актів приймання-передачі по відповідному споживачу, рекомендувати постачальникам універсальних послуг та НЕК «Укренерго» забезпечити коригування актів приймання-передачі наданих послуг із забезпечення збільшення частки

виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої постачальниками універсальних послуг у відповідному розрахунковому періоді.

5. НЕК «Укренерго» разом з операторами систем розподілу та постачальниками універсальних послуг напрацювати дієві механізми щодо врегулювання ситуації, що виникла у зв'язку з виявленням ознак порушення вимог законодавства окремими споживачами та надати НКРЕКП узгоджені пропозиції щодо відповідних змін до нормативно-правових актів.

Головуючий

Дмитро КОВАЛЕНКО

Секретар

Галина ПАЩЕНКО